

ÉLETPÁLYA- ÉPÍTÉS

KOMPETENCIATERÜLET „A”

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉSI ISMERETEK TANÁRI ÚTMUTATÓ

8. évfolyam

Magyarország célba ér

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült.

Szakmai vezetők

Pála Károly szakmai igazgató
Puskás Aurél fejlesztési igazgatóhelyettes
Rápli Györgyi, a programfejlesztési központ vezetője

Fejlesztési programvezető

Farkas László

Szakmai bizottság

Dr. Klein Sándor elnök
Dr. Balogh Andrásné
Dr. Krisztián Béla
Sum István
Dr. Szenes György

Alkotószerkesztő

Szellő Györgyi

Szakmai lektor

Stefany Judit

Fejlesztő

Merényi Zsuzsanna

©Alkotószerkesztő

A kiadvány ingyenes, kizárólag zárt körben, kísérleti-tesztelési céllal használható. Kereskedelmi forgalomba nem kerülhet. Másolása, terjesztése szigorúan tilos!

Kiadja a sulinova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht.
1134 Budapest, Váci út 37.

A kiadásért felel: Pála Károly ügyvezető igazgató

TARTALOM

VIII.A.6.1. Pályaválasztás

VIII.A.6.2. Önismeret – akarat – önfegyelem – vizsgadrukk

VIII.A.6.3. Készülök a felvételire.

VIII.A.6.4. Felnőtt vagyok? Gyerek vagyok?

PÁLYAVÁLASZTÁS

MODULLEÍRÁS

A modul célja	A tanulók pályaválasztásának előkészítése és segítése. A szükséges információforrások megismerése, a pályaválasztási döntés támogatása az információk rendszerezésével, a felvételi aktuális szabályainak és menetrendjének megismerésével
Időkeret	2 óra
Ajánlott korosztály	14–15 évesek (8. évfolyam)
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>A 7. évfolyam utolsó modulja</i> Követő modul: <i>Önismeret – akarat – önfegyelem – vizsgadrukk</i>
Modulkapcsolódási pontok	7. évfolyam: <i>Tájékozódás a pályaválasztáshoz, Önismeret</i>
A képességfejlesztés fókusza	Információforrások meghatározása, adatgyűjtés, rendszerezés, döntési alternatívák felállítása. A döntési alternatívák közötti mérlegelés, választás, az információgyűjtés alapján döntési alternatívák meghatározása az egyéni döntéshozatalhoz. Tájékozódás.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A pályaválasztási modulra azokban az iskolákban kerülhet sor, amelyek 8. évfolyamos általános iskolai osztállyal rendelkeznek, és tanulóik középiskolában folytatják tanulmányaikat. A 6, illetve 8 évfolyamos gimnáziumok ilyen korú tanulói számára alternatív modul ajánlott.

A pályaválasztási modul felelősségteljes előkészítése nélkülözhetetlen. Az osztályfőnöknek is nagyon alaposan fel kell készülnie a felvételi eljárás rendjéből, értelmeznie kell a miniszteri rendeletből adódó minden teendőt, és végig kell kísérnie a gyerekek jelentkezését, felvételijét (lásd a Mellékleteket).

A konkrét modult is elő kell készíteni:

Egyrészt elő kell venni és a modul tervezett menetrendjébe illesztve felhasználni, frissíteni a hetedik évfolyam *Tájékozódás a pályaválasztáshoz* című moduljának gyűjtött anyagát; másrészt a modul tervezett időpontját a pályaválasztást előkészítő, támogató szülői értekezlethez kell igazítani, és azon pontosan kell értelmezni, meghatározni a szülők felvételivel összefüggő feladatát, nehogy sérüljön a gyerekek érdeke. A szülői értekezleten arról is tájékoztatni kell a szülőket, hogy miről lesz szó az osztályfőnöki óra keretében (a modulban), és hogy az iskola, az osztályfőnök mivel segíti a gyerekek, illetve a családok döntését.

A modul bevezetését követően három fő módon történhet az új tartalom feldolgozása:

- A 7. évfolyamon gyűjtött anyag frissítése, aktualizálása
- A gyerekek többsége számára elérhető, fontos, célzott középiskolák bemutatása (felvételi tájékoztatók, internet, személyes ismeretség alapján)
- Az iskola továbbtanulási felelőségének vagy magának az osztályfőnöknek a közvetlen vezetésével feladatok, határidők, menetrend meghatározása

A modul zárása egyrészt az osztály egészére, másrészt az egyes gyerekekre vonatkozó feladatok összefoglalásával történik.

TÁMOGATÓ RENDSZER

A felvételi eljárásban kitöltendő űrlapok

Tanulói jelentkezési lap az előrehozott írásbeli vizsgára

Jelentkezési lap a középfokú iskolába

Tanulói adatlap

M(ódosító) Tanulói adatlap

Mindezek letölthetők és kinyomtathatók az OKÉV honlapjáról (<http://www.okev.hu>).

Webhelyek

www.epalya.hu

www.sulinet.hu

www.palyatars.hu

www.taninfo.hu

www.kozepiskola.lap.hu

www.kepezdmagad.hu

www.palyaorientacio.hu

www.palyanet.hu

www.palya.hu

www.webmutato.hu/palyavalaszto

www.mot.hu

www.magyarország.hu

Nyomtatott kiadványok

A megyei / fővárosi pedagógiai szolgáltató intézetek pályaválasztási, felvételi tájékoztató anyagai, kiadványai

MODULVÁZLAT

Ráhangelődés

Tevékenység

Tanári instrukciók

Élménybeszámoló (20 perc)

Egy elsőéves középiskolás diák beszámolója új iskolájáról, első benyomásairól

Előzetesen vegyük fel a kapcsolatot az iskola előző évben végzett egyik diákjával! Hívjuk meg személyesen, vagy kérjük meg egy levél megírására, amelyben ismerteti új iskolájában szerzett első benyomásait!

Arra az este, ha nincs vállalkozó volt diák, „vésztartalékként” mellékelünk egy mintalevelet. Tartalma alkalmas a beszélgetés elindítására.

Kiemelt készségek, képességek

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Szövegértés, empátia

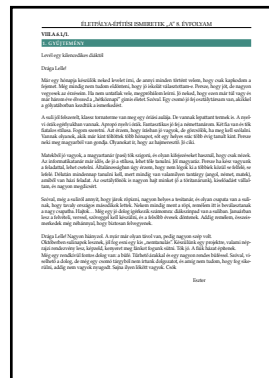
Továbbtanulás előtt álló osztályok

Frontális

Beszélgetés és/vagy felolvasás

1. gyűjtemény: Mintalevél

1. GYŰJTEMÉNY

Tartalomföldolgozás

A Tevékenység

Tanári instrukciók

Közvélemény-kutatás (25 perc)

Az állításokat előzetesen másoljuk ki a gyűjteményből, és vágjuk fel! Viszonylag gyors felfogású, aktív, nyüzsgő gyerekekre bízunk a véleménygyűjtést! Osszuk ki az óra elején, és kérjük meg őket, hogy 4 perc alatt minél több társuk álláspontját gyűjtsék össze! Ezt követően ismertessék az osztállyal az állítást és az elhangzott véleményeket!

Foglaljuk össze, miért érdemes, illetve kell a pályaválasztással foglalkozni, mit fogunk az elkövetkező két órában, majd a VIII.A.6.3. sz. modulban (*Készülök a felvételire*) az osztállyal elvégezni!

Kiemelt készségek, képességek

Kommunikációs készség, információrendszerezés, célmeghatározás

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Továbbtanulás előtt álló osztályokban a nehezebben aktívizálható gyerekek számára

Munkaforma

Frontális, pármunka

Módszerek

Párhuzamosan zajló páros, irányított beszélgetés, diákinterjú

Eszközök

2. gyűjtemény: **Állítások**

2. GYŰJTEMÉNY

ÉLETVÁLASZTÁS ÉRDEKES „A” ÉPÜLKÖDÉS	
VIII.A.6.1. KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS	
Állítások	
1. A pályaválasztásnál több évet megvárhatok az döntésemre.	Igen Nem
2. Több iskolát is előzetesen meg kell néznie a pályaválasztás előtt.	Igen Nem
3. Tudom, hogy a gimnáziumot inkább előzetesen választanom kell.	Igen Nem
4. Tudom, hogy mi a közbizonyos iskolák és a szakiskolák közötti különbség.	Igen Nem
5. Beküldök néhány a pályaválasztásról szóló levelet a szülőimnek.	Igen Nem
6. Tudom, hogy melyik iskolák vannak a környékemen.	Igen Nem
7. Tudom, hogy a szülőimnek az iskolák mellett tartanom kell a pályaválasztásról.	Igen Nem
8. Nem tudom, mi az előzetes felkészülés.	Igen Nem

B	Tevékenység	Videofilm megtekintése: rövid beszélgetés középiskolai diákkal (25 perc)
	Tanári instrukciók	Előzetes feladat: biztosítsuk a videózás feltételeit! Közöljük az osztállyal, hogy mivel foglalkoznak a filmek, majd a film megtekintése után kérdések segítségével foglaljuk össze a látottakat és az osztály előtt álló feladatokat, modulokat. Kérdések a film megtekintéséhez: - Ki segített az iskolaválasztásban? - Milyen szempontok ismerhetők fel a választásban? (Tantárgyi kínálat, megközelíthetőség, ismerős, rokon, felsőbb éves ...)
	Kiemelt készségek, képességek	Szövegértelmezés, figyelem
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Továbbtanulás előtt álló osztályok
	Munkaforma	Frontális osztálymunka
	Módszerek	Videofilm megtekintése
	Eszközök	Videofilm, 3. gyűjtemény: Kérdések a filmek megtekintéséhez

Tartalomfeldolgozás

A	Tevékenység	A 7. évfolyamon gyűjtött anyag frissítése / tájékozódás az iskolaválasztáshoz (20 perc)
	Tanári instrukciók	A csoportokban végzett információgyűjtés után az egyes csoportok a segédeszközök felhasználásával számoljanak be a végzett munkáról! Ha a 7. évfolyamon az osztály elvégezte a <i>Tájékozódás pályaválasztáshoz</i> című modult, akkor végeztessük el az ott gyűjtött anyag frissítését, aktualizálását! A rendszerezéshez, frissítéshez használjuk a gyűjteményben található kérdéseket! Ha ez nem történt meg, akkor a gyűjteményben található feladatokat könyvtár (Internet) <i>iskolaválasztás előtt</i> forrásból csoportosan dolgoztassuk fel! (Az ajánlott kérdések alapján 5-6 csoportot hozunk létre, és kérjük meg a válaszok bemutatására őket. Ha az adott településen, illetve megyében nagyon sok iskola található, akkor két csoportot is megbízhatunk az információgyűjtésre, illetve értelemszerűen módosítsuk a kérdést! A 2., illetve a 4. kérdés kombinációja is csoportfeladat lehet.) Adjuk oda a csoportoknak a javasolt kérdéseket, illetve a rendszerezést segítő táblázatokat, esetleg térképet a megfelelő példányszámban és méretben!
	Kiemelt készségek, képességek	Információgyűjtés, -rendszerezés

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Bármely továbbtanulás előtt álló osztály. (Az egyes kérdések megválaszolása eltérő kreativitást igényel, ennek alapján tehetünk különbséget a csoportoknak adott feladatokban.)

Munkaforma

Heterogén kis csoport

Módszerek

Meghatározott szempont szerinti anyaggyűjtés, rendszerezés

Eszközök

Internet, könyvtár, kiadványok, megfelelő méretű papírlapok a csoportmunkák bemutatásához
3. gyűjtemény, 4. gyűjtemény

3. GYŰJTEMÉNY

ELTÉRLENY-ÉRTÉKELÉSI LÉNYEGEK

VII. A. A. 1.

1. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

2. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

ELTÉRLENY-ÉRTÉKELÉSI LÉNYEGEK

VII. A. A. 2.

1. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

2. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

4. GYŰJTEMÉNY

ELTÉRLENY-ÉRTÉKELÉSI LÉNYEGEK

VII. A. A. 1.

1. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

2. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

ELTÉRLENY-ÉRTÉKELÉSI LÉNYEGEK

VII. A. A. 2.

1. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

2. feladat

Milyen tényezők határozzák meg az állatok életmódját? Készítsd el a következő táblázatot!

Tényező	Leírás
Élelmiszer	
Életmód	
Életkor	
Életfeltételek	
Életközvetlen	
Életközvetlen	

B	Tevékenység	„Én azt az iskolát ajánlom” címmel egyéni bemutatók néhány középiskoláról (20 perc)
	Tanári instrukciók	A korábbi iskolai, osztályfőnöki tapasztalatokat felhasználva néhány tipikus továbbtanulási irány bemutatása felkért diákok segítségével A diákok előzetes kiválasztásánál, felkérésénél vegyük figyelembe az osztály tanulóinak várható továbbtanulási irányait, lehetőségeit! (Legyen a kínálatban valamennyi iskolatípusból, és beszéljük meg a bemutatás szempontjait, lehetséges forrásait! Célszerű, hogy kérjük egy-egy kis tábló elkészítését is, mert azok a faliújságra kitéve hosszabb tájékozódást biztosítanak a diákok számára.) Az egyes bemutatók után tegyük lehetővé, hogy a többiek kérdezzenek! Erősítsük meg, kinek ajánljuk (általában) az adott iskolát!
	Kiemelt készségek, képességek	Információrendszerezés, előadói készség, kérdésfelvetés
	Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Továbbtanulás előtt álló osztályok. Jó beszédkészségű, ügyesen rendszerező gyerekek felkérésével
	Munkaforma	Egyéni, frontális
	Módszerek	Megbeszélés
	Eszközök	Az elkészítendő táblókhoz kartonok, színes filcek, ragasztó

5. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS ISMERETEK „A” 8. ÉVFOLYAM

VBA ALJZ

GYŰJTEMÉNY

Aranyos feladatokat az alábbi anyagokból dolgozhat ki a tanuló!

1. Az alábbi szöveg, cím, dőlt betűs szavak alapján készítsd el a kiadványt!
2. Olvasd el a szöveget, és készítsd el a kiadványt!
3. A kiadvány elkészítéséhez készítsd el a kiadványt a kiadvány elkészítéséhez!
4. Készítsd el a kiadványt a kiadvány elkészítéséhez!
5. Készítsd el a kiadványt a kiadvány elkészítéséhez!
6. Készítsd el a kiadványt a kiadvány elkészítéséhez!
7. Készítsd el a kiadványt a kiadvány elkészítéséhez!

Összegzés

A₁	Tevékenység	Jelentkezési lap kitöltése (ceruzával), a kitöltés ellenőrzése (25 perc)
	Tanári instrukciók	Az aktuális jelentkezési lapot (vagy annak egy részét) megfelelő számban másoljuk le, és a gyűjtött információk alapján töltessük ki a diákokkal! A kitöltött lapok értékelését is végezzük el, adjunk (ha szükséges) egyéni visszajelzést! A kitöltés lehet otthoni munka, ekkor is az órán értékeljük ki.

	Kiemelt készségek, képességek	Pontos adatrögzítés
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Minden továbbtanulás előtt álló osztály
	Munkaforma	Egyéni (otthoni / iskolai)
	Módszerek	Iteratív
	Eszközök	Letöltött jelentkezési lapok (vagy azok lényeges, kiemelt információi)
A₂	Tevékenység	Tanári összefoglaló a feladatokról, határidőkről, a halottak értelmezése (25 perc)
	Tanári instrukciók	Készítsük el (az adott évi miniszteri rendelet, illetve helyi feladatterv, munkaterv alapján) a felvételi eljárással kapcsolatos feladatok és határidők ütemezését!
	Kiemelt készségek, képességek	Tervezési képesség, azonosulás
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Minden továbbtanulás előtt álló osztály
	Munkaforma	Frontális
	Módszerek	Előadás
	Eszközök	1-2 melléklet
A₃	Tevékenység	Sorba rendezés páros munkával (25 perc)
	Tanári instrukciók	A párok egy-egy borítékban feladatokat és határidőket kapnak egy-egy kis cédulán, amelyeket az előadás alapján sorba kell rendezzenek. A páros feladat után közös, nyilvános megbeszélés, a teendők egyeztetése. A továbbtanulással kapcsolatos előadás alapján emeljük ki a feladatokat, határidőket! Ezeket egy-egy cédulára írjuk fel, adjuk oda borítékban egy-egy diákpárnak! Feladat: az előadáson elhangzottak alapján rendszerezék őket logikai és időrendi sorrendbe! Az adott évi pontos határidőkkel az 1. mellékletben található címszavak alapján készítsük el megfelelő példányszámban! Megoldás az 1. melléklet táblázatában
	Kiemelt készségek, képességek	Logikus gondolkodás, információalkalmazás
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Minden továbbtanulás előtt álló osztály
	Munkaforma	Páros munka, majd frontális
	Módszerek	Feladatmegoldás, majd az önálló feladatok ellenőrzése
	Eszközök	Borítékokban felvágott cédulák az osztály létszámához igazított példányszámban (6. gyűjtemény), 1. melléklet

6. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉSI ISMERETEK „A” 8. ÉVFOLYAM	
MELLÉKLET	
OKÉV	
jelentkezés	
tanulói adatlap kitöltése	
jelentkezési lap ellenőrzése	
jelentkezési lap beadása	
általános felvételi eljárás	
rendkívüli felvételi eljárás	
jelentkezés a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgákról	
jelentkezési lapok az Arany János Tehetséggondozó programra	
külön tanulói jelentkezési lap kitöltése (felvételi eljárást megelőző írásbeli felvételi vizsgákra)	
tanulói adatlapok módosítása	
alternatívák felállítása	
döntés	
jelentkezési lap kitöltése	

MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET

A tanári összefoglalóhoz használjuk az Összegzés megoldását segítő táblázatot. A konkrét tanévben a lehetséges változásokat vezessük át. (Ne feledjük, hogy a modul a 2006/2007-es tanévben frissült!)

HATÁRIDŐK	FELADATOK
Szeptember, október vége	Tájékozódás az Arany János programról, pályázat, jelentkezés Tájékozódás a középiskolák felvételi rendjéről Alternatívák felállítása
november	Az OKÉV közzéteszi a nyolcadik évfolyamok számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szervező középiskolák jegyzékét. Tájékozódás a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgákról
december eleje	Külön Tanulói jelentkezési lap kitöltése (felvételi eljárást megelőző írásbeli felvételi vizsgákra)
január eleje	Az Arany János Tehetséggondozó programba jelentkező tanulók számára: felvételi válogatás
január vége	Írásbeli felvételi a nyolcadik évfolyamok számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szervező középiskolákban
február eleje	Végső döntés, jelentkezési lap kitöltése, tanulói adatlap kitöltése, jelentkezési lap ellenőrzése, jelentkezési lap beadása Az általános iskola továbbítja a tanulói jelentkezési lapokat a középfokú iskoláknak, a tanulói adatlapok első példányát pedig a Felvételi Központnak.
február vége, március közepe	Általános felvételi eljárás
március közepe	A középfokú iskola eddig az időpontig nyilvánosságra hozza az ideiglenes felvételi jegyzékét.
március közepe	A tanulói adatlapok módosításának lehetősége az általános iskolában.

március vége	A módosító tanulói adatlapot ekkor kell megküldeni a Felvételi Központnak.
április eleje	A Felvételi Központ a módosító tanulói adatlapok alapján kiegészíti az ideiglenes felvételi jegyzékben közzétett névsort.
április vége	A felvételt hirdető közép fokú iskolák megküldik a felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést a jelentkezőknek és az általános iskoláknak.
május közepétől	<i>Rendkívüli felvételi eljárást</i> kell tartani, ha az általános felvételi eljárás keretében a felvehető létszám 90 %-ánál kevesebb tanulót vettek fel.
május vége	A 2005. május közepéig megtartott rendkívüli felvételi eljárást meghirdető iskola igazgatója dönt a felvételi kérelmekről.
június közepe-vége	<i>Beiratkozás</i> a közép fokú iskolákba az iskola igazgatója által meghatározott időben.
augusztus	Beiratkozás a Belügyminisztérium és a fegyveres erők által fenntartott iskolákba.
augusztus végéig	A tanköteles tanulók beiratása a kötelező felvételt biztosító iskolába (az iskola által meghatározott időben).

2. MELLÉKLET

AZ ÁLTALÁNOS FELVÉTELI ELJÁRÁS

A felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgák

Idén is találkozhatunk a tavaly már megismert *felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgák* lehetőségével. Amennyiben a középiskolák igényt tartanak erre és meghirdetik a felvételi tájékoztatójukban, a nyolcadikosok is részt vehetnek január 29-én egy központi egységes, a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán. Így, szerencsés esetben egy írásbeli vizsgával is be lehet kerülni a diák által választott bármelyik középiskolába.

A tanulók jelentkezési határideje erre a vizsgaformára *december 10.* Erre a célra külön *Tanulói jelentkezési lapot* kaptak az általános iskolák, elérhető az OKÉV ismertetett honlapján, és beszerezhető az OKÉV igazgatóságán is.

A felvételi eljárást megelőző írásbeli felvételi vizsgára szóló jelentkezési lapból tanulónként egyet kell kitölteni, és azt abba a középiskolába kell elküldeni, amelyben a tanuló meg akarja írni a vizsgadolgozatát. Az elért eredménye minden olyan középiskolában érvényes, amely meghirdette ezt a felvételi vizsgaformát.

A jelentkezési lapok és a tanulói adatlapok

Az általános felvételi eljárásra szolgáló *Jelentkezési lapokból* annyit kell kitölteni, *ahány középiskolába jelentkezik a tanuló*, hiszen ezeket a középiskolákba kell beküldeni. Ennek kitöltése során nagyon kell ügyelni az adott iskolán belüli tagozatok sorrendjére.

Csak a hivatalos kódjegyzékben szereplő kódszámok használhatók, de a megjegyzés rovatba vagy megjegyzéssel a kódszám melletti vonalra *szövegesen is* pontosan megadható a középiskolai kínálat szerinti tagozat (Például: a képzőművészetben belül a grafikus, a szobrász, a keramikus vagy a textiles szakmák megjelölése).

Egy tanuló több közép fokú iskolába egyszerre is beadhatja a Jelentkezési lapját.

A Tanulói adatlapból felvételre jelentkező tanulónként egyet kell kitölteni. Ügyelni kell arra, hogy a rajta szereplő iskolák és kódszámok, valamint a diákigazolvány-szám pontosan egyezzenek meg az adott

tanuló jelentkezési lapján szereplő adatokkal. A középfokú iskolák által megadott tagozatkódokat abban a sorrendben kell felsorolni a jelentkezési lapon, amilyen sorrendben a gyermek tagozatot, illetve középiskolát választ. A számítógépes adatfeldolgozásnál nagyon fontos ezeknek a számoknak a pontossága. Ez azonosítja a gyermeket, és rögzíti a jelentkezési sorrendjét.

A Tanulói adatlapot egy példányban le kell másolni, hogy az iskolának, illetve – egyéni jelentkező esetén – a családnak is maradjon belőle. A másolatot meg kell őrizni a Tanulói adatlap módosítási lehetőségének határidejéig, március közepéig. Ezekben a napokban lehetőség van arra, hogy a felvételre jelentkező tanuló a felvételi vizsga tapasztalatai, illetve egyéb információk alapján továbbtanulási szándékait, választásait megváltoztassa azáltal, hogy új, az előzőt módosító Tanulói adatlapot állít ki (M-betűs adatlapot). A módosító Tanulói adatlapon a tanuló megváltoztathatja a tagozatok sorrendjét, valamint új tagozatot is felvehet olyan középfokú iskolában, ahova korábban is jelentkezett. Új tagozatot csak akkor lehet felvenni, ha a középfokú iskola igazgatójával megtörtént az egyeztetés. Fontos követelmény, hogy a módosító tanulói adatlapon is szerepelnie kell minden olyan tagozatnak, amelyet az eredeti adatlapon is feltüntettek.

A jelentkezési lapokat a középiskolákba kell eljuttatni (postán vagy személyesen, illetve az iskolai hivatalos útján). Az adatlapot a rajta szereplő győri címre kell ajánlott levélben feladni (9001 Győr, Pf.: 681.)

A RENDKÍVÜLI FELVÉTELI ELJÁRÁS

A felvételt nem nyert gyermekek számára *rendkívüli felvételi eljárás* indul. Ebben a szakaszban már a szülők, az általános iskola és a középiskola együttműködése a fontos. Itt már nincs számítógépes eljárási mód. Az üres férőhelyekről az OKÉV regionális igazgatóságán és az iskolafenntartóknál lehet érdeklődni. A jelentkezés módját a középfokú iskola igazgatója határozza meg. (Kérelem, Jelentkezési lap vagy mindkettő.)

(<http://www.okev.hu/kifir/>)

3. MELLÉKLET

A felvétellel kapcsolatos feladatok, határidők az általános iskolákra vonatkozóan **(A pontos határidőkkel kitöltendő az aktuális oktatási miniszteri rendelet alapján!)**

HATÁRIDŐK	FELADATOK
szeptember	Az OM pályázata a hátrányos helyzetű tanulók számára az Arany János Tehetséggondozó programra történő jelentkezésről.
október vége	A középfokú iskoláknak felvételi tájékoztatóban kell nyilvánosságra hozniuk a felvételi eljárásuk rendjét. <i>Az általános iskola szóban tájékoztatja a nyolcadikos tanulókat a felvételi eljárás rendjéről.</i>
november	Az OKÉV közzéteszi a nyolcadik évfolyamok számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szervező középiskolák jegyzékét.
december eleje	<i>A tanulók jelentkezése az írásbeli felvételi vizsgára az egységes követelmények szerint írásbelit tartó azon középiskolák egyikébe, amelyek a nyolcadik évfolyamos tanulók számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szerveztek.</i>
január eleje	<i>Az Arany János Tehetséggondozó programba jelentkező tanulók számára: a felvételi eljárást megelőző válogatás napjai</i>

január közepe	Pótfelvételi eljárás azon tanulók részére, akik a Hátrányos helyzetű tanulók <i>Arany János tehetséggondozó program</i> beválogatási eljárásában alapos ok miatt nem tudtak részt venni.
január vége	Írásbeli felvételi a nyolcadik évfolyamok számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szervező középiskolákban.
február	Pótló írásbeli felvételi vizsgák a nyolcadik évfolyamok számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szervező középiskolákban azok számára, akik az előző írásbelin alapos ok miatt nem tudtak részt venni.
február eleje	Az Oktatási Minisztérium a Hátrányos helyzetű tanulók <i>Arany János tehetséggondozó programra</i> benyújtott pályázatok <i>eredményéről</i> értesíti az érdekelt szülőket, tanulókat és általános iskolákat.
február eleje	Jelentkezés a <i>Belügyminisztérium és a fegyveres erők</i> által fenntartott iskolákba.
február eleje	Az írásbelit szervező, a nyolcadik évfolyamok számára a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát szervező középiskolák értesítik az írásbeli eredményéről a tanulókat.
február közepe	Az általános iskola továbbítja a tanulói jelentkezési lapokat a középfokú iskoláknak, a tanulói adatlapok első példányát pedig a Felvételi Központnak.
február vége, március közepe	Általános felvételi eljárás
március közepe	A középfokú iskola eddig az időpontig nyilvánosságra hozza az <i>ideiglenes felvételi jegyzéket</i> .
március közepe	A tanulói adatlapok módosításának lehetősége az általános iskolában
március vége	Az általános iskola eddig az időpontig elzárva őrzi az eredeti, korábban beküldött tanulói adatlap második példányát. A <i>módosító tanulói adatlapot ekkor kell megküldeni a Felvételi Központnak</i> .
április eleje	A Felvételi Központ a módosító tanulói adatlapok alapján kiegészíti az ideiglenes felvételi jegyzékben közzétett névsort.
április vége	A felvételt hirdető középfokú iskolák megküldik a felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést a jelentkezőknek és az általános iskoláknak.
május közepétől	<i>Rendkívüli felvételi eljárást kell tartani</i> , ha az általános felvételi eljárás keretében a felvehető létszám 90%-ánál kevesebb tanulót vettek fel.
május vége	A 2005. május közepéig megtartott <i>rendkívüli felvételi eljárást meghirdető iskola igazgatója dönt a felvételi kérelmekről</i> .
június 01.	A benyújtott kérelmek alapján lefolytatott <i>jogorvoslati eljárás befejezése</i> a fenntartónál.
június közepe	Ha a tanköteles tanulót nem vették fel középfokú iskolába, az általános iskola értesítést küld a tanulóról a tanuló állandó lakhelye (vagy tartózkodási helye) szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének.
június közepe-vége	<i>Beiratkozás a középfokú iskolákba</i> az iskola igazgatója által meghatározott időben.
augusztus	Beiratkozás a <i>Belügyminisztérium és a fegyveres erők</i> által fenntartott iskolákba.

augusztus végéig	A tanköteles tanulók beíratása a kötelező felvételt biztosító iskolába (az iskola által meghatározott időben).
------------------	--

Középiszkolai jelentkezés és felvételi (a www.magyarország.hu alapján)

Az iskolaválasztás

Az iskolaválasztás jogát a tanuló és a szülő közösen gyakorolja. A gyermek adottságainak, érdeklődésének, vallási meggyőződésének, etnikai hovatartozásának megfelelően választanak állami és önkormányzati vagy egyházi, alapítványi iskolát.

A szülők és a tanulók iskolaválasztását segíti, hogy az általános iskola minden év október 31-ig tájékoztatja szóban a nyolcadik évfolyamosokat, írásban pedig a hetedik évfolyamosok szüleit a felvételi eljárás menetéről, a középfokú iskola pedig felvételi tájékoztatót készít, amelyet legkésőbb minden év október 31-ig hoz nyilvánosságra.

A tájékoztató tartalmazza:

1. az iskola OM azonosítóját,
2. a tanulmányi lehetőségeket (tagozataik, ezek kódjai),
3. a felvételi vizsgák követelményeit, időpontját, helyét, továbbá annak értékelését.

Jelentkezés középfokú iskolákba

A középiszkolai felvételihez jelentkezési lapot és tanulói adatlapot kell kitölteni, amelyeket a nyolcadik évfolyamot végző tanulók az általános iskolájukban, a határon túli vagy más külföldi tanulók és a jelenleg iskolába nem járó tanulók a középiszkolákban, az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (OKÉV) regionális igazgatóságain, valamint az internetről (www.kir.hu, www.okev.hu) térítésmentesen szerezhetnek be, illetve tölthetnek le. A jelentkezési lap korlátozás nélkül másolható.

A jelentkezési lapot – az oktatási miniszter által évente megalkotott, a tanév rendjéről szóló rendelet mellékletében meghatározott időpontig – a választott középfokú iskolánként egy-egy példányban kell kitölteni, a nyolcadik évfolyamot végző tanulók jelentkezését az általános iskolában kell leadni, azt az iskola továbbítja, az egyéb jelentkezőknek pedig közvetlenül a középfokú iskolába eljuttatni. A 2005/2006. tanévhez kapcsolódó időpontokat a 11/2005. (IV. 8.) OM rendelet 3. számú mellékletében találhatjuk meg.

A jelentkezési lapon fel kell tüntetni a tanuló diákigazolványának számát, ennek hiányában az iskolától kapott tízjegyű azonosító kódot. A nagykorú személy jelentkezési lapját önállóan adhatja be, a kiskorú jelentkezőjét pedig a szüleinek kell aláírni.

A tanulói adatlapon fel kell sorolni a választott iskolákat és tagozatokat a tagozatok jelentkezési rangsorában. Egy jelentkezési lapon egy-egy iskola, egy-egy iskolán belül pedig több tagozat is megjelölhető. Ha ez 8 iskolánál vagy 24 tagozatnál több, akkor a „Pótlap a tanulói adatlaphoz” nyomtatványt is használni kell. Az adatlap tartalma nem nyilvános, a középiszkolák ugyanis nem tudhatják, hogy a tanuló még hová és milyen sorrendben adta be jelentkezési lapját, lapjait.

Egyházi iskolák a felvételi előfeltételeként kiköthetik valamely vallás elfogadását, a pedagógiai programjukba beépíthetik az adott vallás filozófiai, etikai, kulturális tanításait. A vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményeknél a jelentkezési lapon kérhető be a jelentkező nyilatkozata arról, hogy elfogadja-e az adott vallást, világnézetet.

Az általános felvételi eljárás

A középiszkolai felvételi általános és rendkívüli felvételi eljárási szakaszokban szervezhető. Az általános felvételi egy fordulóból áll.

A középfokú iskolákban szerzett tapasztalatok alapján a jelentkezések meghatározott időpontban új, módosító tanulói adatlap kitöltésével megváltoztathatók. A módosítással az eredeti tanulói adatlapon szereplő iskolákhoz – az érintett középfokú iskolával történt egyeztetést követően – új tagozat írható be, illetőleg átrendezhető az ott megjelölt rangsor. Szintén a gyakorlat szülte azokat az eseteket is, hogy ma-

ga az igazgató javasolja a rangsor módosítását, amennyiben a jelentkező az adott közép-fokú iskolában több tagozatot is megjelölt, de abból valamelyiket nem tudja az iskola elindítani, vagy – a felvételi eredményétől függően – a felvételizőt az egyik tagozatra nem, de a rangsor módosításával a másik tagozatra felvennék.

A középiskolai felvételi eljárás általános szabálya, hogy kizárólag az általános iskolai tanulmányok során minden tanuló által elsajátítható tananyag alapján állítható össze felvételi kérdés-, illetve feladatsor, és nem kérhető számon olyan ismeretanyag, amelyet csak felvételi előkészítő során sajátíthatott volna el a tanuló.

A közép-fokú iskolák az általános felvételi eljárás keretében szervezhetnek felvételi vizsgát, melynek időpontját az oktatási miniszter tanévenként, a tanév rendjéről szóló rendeletben határozza meg. Amennyiben a tanuló valamilyen okból (pl. betegség) nem tud részt venni a meghatározott vizsganapokon, akkor ilyen esetekre pótnap jelölhető meg. A felvételi vizsgán kívül más módon a tanulók képességeit nem lehet mérni. A felvételi eljárásban való részvétel a jelentkező számára ingyenes. Felvételin általában írásbeli vizsgára kerül sor, szóbeli vizsga helyett pedig az iskolák az általuk megállapított időpontban szóbeli meghallgatást tarthatnak, ha azt szükségesnek tartják.

Az írásbeli vizsga kiértékelte feladatlapjait a vizsgázó és szülője az iskola által meghatározott helyen és időben megtekintheti, azokról kézzel másolatot készíthet, vagy kérésére és költségére az iskola másolatot készít, és észrevételt tehet. A megtekintésre egy munkanap (nyolc óra) áll rendelkezésre, az észrevételt a megtekintést követő munkanap végéig – tizenhat óráig – adhatja le a vizsgázó az intézmény igazgatójának.

Az észrevételt az igazgató másik szaktanár igénybevételeivel – lehetőség szerint az észrevételt tevővel és az értékelő pedagógussal közösen – érdemben elbírálja. A bírálat eredményét megfelelő indokolással, írásban közölni kell az észrevételt tevővel. Ha az észrevételt tevő a továbbiakban is fenntartja véleményét, azt meg kell küldeni a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsga esetében az OKÉV-nek, egyéb esetekben a közép-fokú iskola fenntartójának. Az érintett döntéshozó (az OKÉV vagy a közép-fokú iskola fenntartója) három munkanapon belül dönt. Az észrevétel benyújtása és elbírálása nem érinti a tanulónak az iskola által hozott felvételi döntéssel kapcsolatos jogorvoslati jogát. Amennyiben a közép-fokú iskola szóbeli meghallgatást szervez, azon a szülő jelen lehet.

Döntés a felvételről vagy a jelentkezés elutasításáról

A felvételt hirdető iskola az utolsó felvételi vizsganapot követő harmadik napon hozza nyilvánosságra, függeszti ki a felvételi eljárás eredményeit. Amennyiben a felvételiző vagy a szülő kéri, az eredményt előre megadott egyéni adat (pl. jelige) feltüntetésével teszi közzé.

A középiskola és a szakiskola kilencedik évfolyamára jelentkező tanulók számára írásbeli felvételi vizsgát hirdető iskola azt matematikából és anyanyelvből központilag kiadott, egységes követelményeket tartalmazó feladatlapok alapján is megszervezheti. Amennyiben a közép-fokú iskola úgy dönt, hogy felvételi eljárásában a jelentkezők számára előírja a központi feladatlapok alapján letett előzetes írásbeli vizsgát, köteles mindkét tantárgyból meghirdetni és megszervezni azt. Ebben az esetben, felvételi eljárásában matematikából és anyanyelvből további írásbeli felvételi vizsgán való részvételt a jelentkezőktől nem követelhet meg.

Az OKÉV az egyes középiskolák adatszolgáltatása alapján országos számítógépes nyilvántartást vezet arról, hogy melyik tanuló hová és milyen sorrendben jelentkezett közép-fokú iskolába. Az OKÉV az iskolaigazgatók által megküldött felvételi jegyzék alapján betáplálja a rendszerbe, hogy melyik iskola ki-nek a jelentkezését fogadta el. Ha ugyanazt a jelentkezőt több helyre is felvették, a tanulói adatlapon, azaz a rangsorban előrébb szereplő, a felvételi alapján felvételt biztosító iskolát „dobja ki” a rendszer mint jelentkezést elfogadó iskolát.

A nyolcadik évfolyamot végző tanulók esetében a felvételről vagy az elutasításról az értesítést a jelentkezők és az általános iskolák is megkapják. A hat és nyolc évfolyamos gimnáziumi tagozatra jelentkezők felvételének elutasításáról szóló értesítést viszont csak a jelentkező kapja meg. A döntés ellen az iskola fenntartójánál lehet fellebbezni. A fellebbezést úgy kell elbírálni, hogy az eljárás a tárgyév június 1-jéig befejeződjön.

A felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsga

A kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamra történő felvételi során a hat és nyolc évfolyamos gimnáziumi tagozatra jelentkezők számára az általános felvételi eljárást megelőzően – a jelentkezők magas számára tekintettel – az önként jelentkező iskolák szervezhetnek egységes írásbeli felvételi vizsgát. Az ezeken született eredményeket más hat és nyolc évfolyamos oktatást végző intézmények felvételi vizsgáján is figyelembe veszik.

A felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgákat az OKÉV által megküldött tételek felhasználásával kell szervezni, és a dolgozatokat az OKÉV által megküldött javítókulcsok alapján kell kijavítani. A felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgák eredményeiről a vizsgát szervező iskola az OKÉV által kiadott, a vizsga részletes eredményeit tartalmazó, az iskola bélyegzőjével, valamint az igazgató vagy az általa kijelölt személy aláírásával hitelesített Értékelő lapon közvetlenül tájékoztatja a vizsgázókat. A jelentkező kérelmére és költségére a dolgozatról másolatot is kérhet, és azt az iskola köteles a bélyegzőjével, valamint az igazgató vagy az általa kijelölt személy aláírásával hitelesítve átadni a jelentkezőnek. A tételeket és a megoldási kulcsokat a vizsga napját követő napon az interneten lehet megtekinteni.

A rendkívüli felvételi eljárás

Az iskola igazgatója, amennyiben nem sikerült az általános felvételi eljárás keretében betöltenie a felvehető tanulói létszámot, a következő tanév első napjáig rendkívüli felvételi eljárást hirdet meg. A rendkívüli felvételihez a felvételt meghirdető iskola által meghatározott formában és időpontig új jelentkezési lapot kell kitölteni. Amennyiben a rendkívüli felvételi eljárással sem sikerül feltölteni a felvehető tanulói létszámot, az osztály indításáról a fenntartó határoz. Dönthet kevesebb létszámú osztály indításáról, vagy javasolhatja a tanulónak és szülőjének, hogy ugyanabban az iskolában más tagozatra jelentkezzen. Ha egyik megoldás sem valósítható meg, akkor a rendkívüli felvételi eljárást szervező közép fokú iskola más iskolák megkeresésével gondoskodik a felvett tanulók elhelyezéséről.

Kötelező felvételt biztosító iskola, kijelölt iskola

Felvételi meghallgatás nélkül nyer felvételt a közép fokú iskolába az a tanuló, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a kötelező felvételre kijelölt iskola körzetében található. A körzetet és magát a kötelező felvételt biztosító iskolát a fenntartó jelöli ki. A sajátos nevelési igényű tanköteles gyermekek esetében pedig a jegyző által kijelölt iskolába kötelező felvenni a tanulót.

ÖNISMERET - AKARAT - ÖNFEGYELEM -
VIZSGADRUUK

MODULLEÍRÁS

A modul célja	Támogatni a felvételire készülést az önismerettel összefüggő önvizsgálattal, amely feltárja az akarat, az önfegyelem, az önfejlesztés, a vizsgadrukk és a továbbtanulás kapcsolatát. A hetedik évfolyamon elkészített önismereti kártyát ki kell egészíteni, aktualizálni, rajta az esetleges módosításokat elvégezni.
Időkeret	3 óra
Ajánlott korosztály	14 évesek (8. évfolyam)
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Pályaválasztás</i> Követő modul: <i>Készülök a felvételire</i>
Modulkapcsolódási pontok	7. évfolyam: <i>Önismeret – pályaalakmasság – pályaválasztás</i> (Önismereti kártya) Emberismeret (NAT)
A képességfejlesztés fókusza	Önismeret: akarat, önfegyelem, önbizalom értékelése, önfejlesztési célok meghatározása Együttműködés: az önismeret támogatása tesztek, helyzetgyakorlatok során Gondolkodási készség: az önismerettel összefüggésben önvizsgálat, mérlegelés, következtetések levonása Kommunikációs készség: önismereti megállapítások, mások értékelése, aktív gyakorlás szituációs játékokban

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Az önismereti tantervfejezet funkciója, hogy a hetedik évfolyamon megkezdett önismereti munkát a felvétellel, továbbtanulással összefüggésben folytassuk, és segítsük a ráhangolódást a felvételire, a jó teljesítmény elérésére. A fejezet további célja, hogy tanulóink mentálisan megfelelő állapotban lehessenek a felvételi szituációban, tudják kezelni a nehézségeket, megpróbáltatásokat, tudják önmagukat felkészíteni. Az önismereti fejezet két részre tagolódik, az elsőben az *Önismeret – akarat – önfegyelem – vizsgadrukk* témájával foglalkozunk 3 órában, s e modul folytatásaként, a másodikban a *Készülök a felvételire* című modul konkrét helyzetgyakorlatait végezzük 1 órában.

Bevezetesként, a témára hangolódásként három idézetet értelmezünk. Szintén a témára hangolódást szolgálhatja, ha az előző évben készített önismereti kártyákat adjuk kézbe, amelyeket a tanulók átolvassanak, és első benyomásaikat megbeszélhetik szomszédjukkal. Beszéljük meg a gyerekekkel, hogy azért foglalkozunk ezzel a témával, hogy felkészítsük őket a felvétellel együtt járó lelki nehézségek legyőzésére. Az önismereti kártya alkalmazása esetén célszerű a kártya „feltöltésével” zárni a modult. A tartalomfeldolgozásra három fő tevékenységet javasolunk:

- az önbizalom erősítését az önismereti játékokkal,
- a felkészülést támogató technikák megismerését és
- ezek alkalmazását.

Hívjuk fel a gyerekek figyelmét arra, hogy a téma kényes, tapintatosak legyenek. Kerüljék az egymáson való gúnyolódást, egymás megbántását. A cél: egymásnak és maguknak segíteni.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Felhasznált objektumok

<http://www.osztalyfonok.hu>

Ajánlott objektumok

Mohay Péter: *Közösségformáló játékok tizenéveseknek*. Flaccus Kiadó, Budapest, 2006.

Tanári instrukciók

Egy-egy csoport egy-egy idézetet kap (a csoportok számának megfelelően az idézeteket meg lehet ismételni). Feladat: értelmezzék a csoportok az idézetet, fordítsák le és fogalmazzák meg jó tanácsként!

A megfogalmazott jó tanácsot olvassák fel, és értelmezzék a többiek számára az idézetet! A jó tanácsot egy A/3-as papírra írják fel, ragasszák, tűzzék ki az osztályban! (A szöveghez rajzot is készíthetnek.)

Kiemelt készségek, képességek

Információelemzés, együttműködési készség

Célcsoport /A differenciálás lehetőségei

Csoportmunkában jártas osztállyal (esetleg frontális munkára kevésbé alkalmas, megosztott közösségben).

Munkaforma

Heterogén kiscsoport

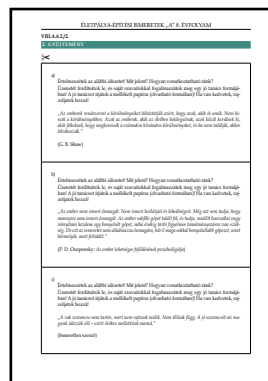
Módszerek

Olvásás, írásbeli szövegalkotás, indoklás

Eszközök

A/3-as papírok, vastag filcek, 2. gyűjtemény

2. GYŰJTEMÉNY

Összegzés**Tevékenység**

Az önismeret jelentőségének megfogalmazása (10 perc)

Tanári instrukciók

Kérdések felvetése: Mit jelentenek az idézetek?
Mi az üzenete számunkra ezeknek az idézeteknek?
Mire készítetnek?

A modul céljának megfogalmazása: a továbbtanulással, felvétellel összefüggésben fogunk az önismerettel foglalkozni.

Kiemelt készségek, képességek

Felelősségvállalás, döntés

Célcsoport /A differenciálás lehetőségei

Továbbtanulás előtti osztályban

Munkaforma

Frontális osztálymunka

Módszerek

Írányított kérdésés

Eszközök

Táblára / csomagolópapírra felírt idézetek, lásd 2. gyűjtemény

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

Önismereti játék: tulajdonságpóker csoportban (20 perc)

Tanári instrukciók

Képezzünk csoportokat (5–6 fő legyen egy csoportban), és hatszor annyi kártyát adjunk egy-egy csoportnak, mint amekkora a csoport létszáma. A kártyákra írjanak fel a csoportok tulajdonságokat! (Legyenek többségben a jó tulajdonságok, de legyenek kevésbé jók és rosszak is, lásd 3. gyűjtemény!)

A kártyák lefordítva (írással lefelé) kerüljenek a csoport asztalára! Mindenki húz 5 kártyát. Megnézi és eldönti, hogy a szerzett tulajdonság jellemző-e rá, vagy sem. Kétszer lehetősége van másokkal cserélni. Harmadszor az asztalon maradt kártyából még egyet húzhat. Az így szerzett tulajdonságokat a csoport tagjai egyesével elmondják, és értékelik, mennyire sikerült önmagukat tükröző tulajdonságokhoz jutniuk; mitől szerettek volna megszabadulni és miért. Az egyes beszámolókhöz hozzá lehet szólni, hogy helyesen látja, értékeli-e magát az illető, vagy sem.

Vigyázzunk, hogy ne hangozzanak el tapintatlan, bántó vélemények!

(Játszható kész tulajdonságpóker kártyákkal is.)

Kiemelt készségek, képességek

Önelemzés, önbemutató

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Továbbtanulás előtt álló osztályban

Munkaforma

Heterogén kiscsoport

Módszerek

Játék

Eszközök

Kártyák (nagy számban), tulajdonságlista
Segédeszköz: 3. gyűjtemény

3. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS ISMERETEK „A” ÉVFOLYAM	
VIA A 2.2.2.	
ISMERETEK	
Tulajdonságlista	
Válm	Külsőbél
Önisme	Szeméti
Önismemmel rendelkező	Libertás
Biztonság	Léte
Kiszé	Független
Címzetes	Szerzők
Alapító	Nyitási
Ismerős	Jó szándék
Művel	Közelítő
Elvett	Erőszakos
Égő	Szórakoztat
Kiváncsi	Udalm
Szépen tart	Nyugodt
Együttműköd	Csendes
Udvarias	Független
Szépíró	Tájképzés
	Rozsindulat

Tevékenység	Önismereti játék (25 perc)
Tanári instrukciók	Hozzunk létre 5–6 fős csoportokat, és mindenki kapjon két A/4-es papírt, amelyre felírja legalulra a nevét! A neve fölé az egyik papírra írja: azért érdemes engem felvenni a középiskolába, mert... A másik papírra a neve fölé írja fel: jó lenne megszabadulni ... tulajdonságoktól. A csoportban elindul körbe a két papír. Mindenki ír az egyik papírra egy jó, illetve a másikra egy kevésbé jó tulajdonságot. Az írást mindenki fent kezdi, és behajtja a papíron az írott részt. Aki végzett, továbbadja az általa behajtott papírlapot. Mindenki ugyanígy jár el az érkező papírral. Amikor visszaérkezik a saját névvel ellátott papír, mindenki felolvassa mindkét papírját. FONTOS! Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy kerüljék a bántó, sértő megjegyzéseket.
Kiemelt készségek, képességek	Önelemzés, önbemutató
Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Őszinte légkörű osztályban, egymásra nyitott gyerekekkel
Munkaforma	Heterogén kiscsoport
Módszerek	Játék
Eszközök	Az osztály létszámának megfelelő, azaz kétszer annyi A/4-es lap

3. óra

Ráhangolódás

Tevékenység	Indián név (5 perc)
Tanári instrukciók	Alkossanak a gyerekek kiscsoportokat (4–5 fő)! Kérjük meg őket, hogy találjanak ki maguknak nagyon jellemző „indián nevet”! Pl. Erős Kéz, Szúrós Szem stb. A csoport szószólója olvassa fel a csoportban született legtalálhatóbb neveket.
Kiemelt készségek, képességek	Kreativitás, önbemutató
Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban
Munkaforma	Heterogén kiscsoport
Módszerek	Ötletelés, beszélgetés
Eszközök	Csoportonként egy-egy papír

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Jel-képem – saját jelkép készítése (10 perc)
Tanári instrukciók	Írjuk fel a 4 feladatot a táblára! Mindenki válasszon a négy feladat közül egyet, amelyet elkészít, megold! Ez legyen a csoportalakítás szempontja. Az azonos feladatot választók kerüljenek egy csoportba! (Ha szükséges, duplázzuk meg az azonos tevékenységű csoportokat!)
	A csoport szószólója olvassa fel a legjobb ötleteket, megoldásokat.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tervezz magadnak „emblémát”, amelyet szívesen viselnél a pólódon, táskádon, jelvényeden! Hasonlítsd össze a többiekével! 2. Válassz magadnak jelmondatot/életszabályt! Találj ki te magad is! 3. Mit mondanál el magadról egy négysoros versben? 4. Találj ki egy ötletet, hogyan kerülhetnél be a <i>Rekordok könyvébe!</i>
Kiemelt készségek, képességek	Általánosítás, önelemzés, önbemutató
Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Csoportmunkához szokott, kreatív osztályban
Munkaforma	Egyéni, heterogén kicscsoport, frontális
Módszerek	Rajzolás, írásbeli szövegalkotás, bemutatás
Eszközök	Papír, íróeszköz, színes ceruza, filctoll
Tevékenység	Plakátkészítés: Ki vagyok én? (25 perc)
Tanári instrukciók	Az osztály tagjai két csoportot alkotnak. Mindegyik csoport plakátot ír a másik csoport minden tagjáról, külön-külön. A plakátokra név nem kerül, csak az illető legjellemzőbb tulajdonságai. (Lehetőleg viccesen, tréfásan megfogalmazva, de nem sértően!) A csoportok függeszték fel egymással szemben a plakátokat, és találja meg mindenki a saját jellemzését! Beszéljék meg, miben értenek egyet, és mit gondolnak másképp magukkal kapcsolatosan. Itt is arany szabály, hogy tilos bántó, sértő dolgokat írni egymásról!
Kiemelt készségek, képességek	Önismeret, kíváncsiság, elemzés
Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Csoportmunkához szokott, kreatív osztályban
Munkaforma	Csoport
Módszerek	Jellemzés, írásbeli szövegalkotás, rajzolás
Eszközök	Csomagolópapírok, íróeszköz, színes ceruza, filctoll

Összegzés

Tevékenység

Modulzáró beszélgetőkör (5 perc)

Tanári instrukciók

Ajánljuk a gyerekeknek az osztályfonok.hu című honlapot! Számos olyan játékötletet, játékleírást tartalmaz, amelyeket haszonnal alkalmazhatnak az önismerethez. A 4. gyűjteményben ajánlott témákat további órákon vagy alternatív játékként alkalmazhatjuk.

Kiemelt készségek, képességek

Tudatosság, tervezés, önismeret, önbemutató

Célcsoport /A differenciálás lehetőségei

Bármely osztályban

Munkaforma

Frontális

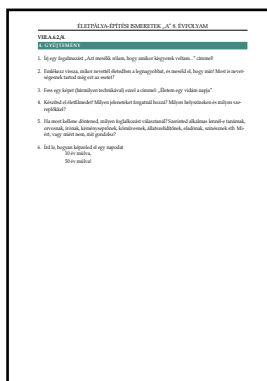
Módszerek

Beszélgetés

Eszközök

4. gyűjtemény

4. GYŰJTEMÉNY

KÉSZÜLÖK A FELVÉTELIRE.

MODULLEÍRÁS

A modul célja	A (nem tantárgyi) felvételi helyzetre való felkészülés támogatása, különös tekintettel a szóbeli bemutatkozásra, az önbemutatóra és az általános beszélgetésre
Időkeret	1 óra
Ajánlott korosztály	14 évesek (8. évfolyam)
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Önismeret – akarat – önfegyelem – vizsgadrukk</i> Követő modul: <i>Felnőtt vagyok? – Gyerek vagyok?</i>
Modulkapcsolódási pontok	7. évfolyam: <i>Önismeret – pályaalakítás – pályaválasztás (Önismereti kártya)</i> Emberismeret (NAT)
A képességfejlesztés fókuszja	Önismeret: önfelnevelési célmeghatározás, együttműködés, általánosítás, önreflexió, értékelés

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Célunk, hogy a hetedik évfolyamon megkezdett önismereti munkát a felvétellel, továbbtanulással összefüggésben folytassuk, illetve segítsük a ráhangolódást a felvételre, a jó teljesítmény érdekében. A szóbeli felvételi akkor is feszültséggel tölti el a gyerekeket, ha nem tantárgyi jellegű a meghallgatás. Többféleképpen közelítjük meg a problémát. A beszélgetésen, eszmecsere mellett szerepjátékokkal, szimulált helyzetben próbálhatják ki magukat a gyerekek. Arra ösztönözzük őket, hogy legyenek bátrak, ugyanakkor normatartók.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Ajánlott objektumok

Varga Irén – Gönczi Károly – Pintér István: *Önismereti játékok gyűjteménye (Ismerkedési játékok)*. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2005.

Hajas Zsuzsa: *Kommunikációs gyakorlatok 10–14 éveseknek*. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2005.

MODULVÁZLAT

Ráhangelődés

A Tevékenység

Tanári instrukciók

Kiemelt készségek, képességek

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Problémameghatározás (10 perc)

A probléma bemutatása. Pl.: az önismereti modulban kiderült, hogy többen is izgulnak a felvételi miatt. (Konkrét számokat, neveket a felmérés alapján lehet mondani.)

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, mit jelent a felvételi, hogyan képzeljük el a helyzetet, kérdezzük meg őket, ki volt már hasonló helyzetben és mit tapasztalt!

Önbemutató, önismeret

Felvételi előtt álló osztályban

Frontális

Tanári előadás

Az előző modul tapasztalatai

B Tevékenység

Tanári instrukciók

Kiemelt készségek, képességek

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Beszélgetés: Hogyan készülök a felvételi-re? (10 perc)

Előzetesen felkérhetünk néhány gyereket, számoljanak be, hogyan készülnek a felvételi-re (nem tantárgyi, hanem szóbeli meghallgatásra). Kérjük meg a hallgatóságot, hogy arra figyeljen, milyen olyan ötletek, módszerek merülnek fel, amelyeket ők maguk is átvehetnek! Hívjuk fel a figyelmet a tudatosság, az akarat, az önfelegyelem, az önbizalom összefüggésére!

Csoportban rövid ötletrohamot is tarthatunk. Feladatul adhatjuk azt is, hogy mi az, amit nem tanácsolunk.

Tervezés, tudatosság, önbemutató

Felvételi előtt álló osztályban, néhány, a felvételi-re tudatosan készülő gyerek felkérésével

Frontális, heterogén kiscsoport

Megbeszélés, vita

Papírlapok a csoportoknak

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

Tanári instrukciók

Problémafeltárás (10 perc)

Alkossanak a gyerekek 4 fős kiscsoportokat. Az alábbi kérdéseket feloszthatjuk a csoportok között (minden csoport csak 1-1 kérdést kap, de valamennyi kérdésre valamennyi csoport válaszolhat).

Mi az oka annak, hogy olyan nagy izgalom veszi körül a felvételit?

(Pl. sikerül-e a választott iskolába bejutni, legalább 4 évig meghatározódik az egyes tanulók jövője, az egész családot izgalomban tartja, elvárják a szülők, esetleg tanárok a sikert stb.)

Milyen problémák, nehézségek merülhetnek fel a felvétellel kapcsolatban?

(Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy ne olyat keressenek, amelyre nincs hatása a felvételizőnek! Pl.: aznap akkora hó esett, hogy nem lehet az iskolát megközelíteni, elromlik az autó, a vonat stb.)

Mondjunk ötleteket, ha nehezen indul el az ötletelés!

(Pl.: Bénítóan hat rám, ha idegen helyen vagyok. Attól tartok, hogy meg sem tudok szólalni. Hogy kell bemutatkozni? El sem tudom képzelni, mit kérdezhetnek!? Nem ismerek senkit! Nem bízom magamban. Mit kell magunkkal vinni?)

Írjuk fel a táblára a felmerülő problémákat! Csoportosítsuk egy helyre, egy oszlopba a hasonlóakat!

Hogyan lehetne a felmerült problémákra megoldást keresni? Kinek van megoldási, feszültségoldási javaslata?

Vegyük sorra a felírt problémákat, és kérjünk megoldást az osztálytól (lásd 1. gyűjtemény)!

Például:

- Érdemes elmenni az iskolát megnézni (közlekedés, épület, tanári, iskolatitkári szoba, egy osztályterem, közös helyiségek, mellékhelyiségek, kollégium stb.).
- Keressünk ismerőst (diákot, tanárt) az adott iskolában!
- Nézzük meg az interneten az iskola honlapját!
- Írjunk össze kérdéseket, mit kérdezhetnek! Keressünk egy tavaly felvételizőt!
- Játsszuk el a felvételit! Játsszuk el a belépést, bemutatkozást! Készüljünk fel néhány kérdés megválaszolására! Írjuk össze kérdéseinket az iskolával kapcsolatban!
- Írjuk össze, általában mit kell, mit célszerű a felvételire vinni!
A csoportok a végén mutassák be, milyen eredményre jutottak.
- A gyakorlatot végezhetjük frontálisan is.

Kiemelt készségek, képességek

Problémafelvetés, problémamegoldás, decentralás, információgyűjtés

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Felvételi előtt álló osztályban, csoportmunkához szokott gyerekekkel

Munkaforma

Heterogén kiscsoport, frontális

- Milyen volt a felvételiző arca, mimikája?
- Milyen volt a felvételiző hangja (hangerőség, hangszín)?
- Hogyan, mennyire természetesen mozgott?
- Mit csinált a kezével, lábával? Hogyan ült?

Szemponthoz lehet a helyszín, az iskolatípus, a felvételiztető személye.

Kérjük meg a szereplőket, értékeljék saját viselkedésüket! Szerintük milyen benyomást tehettek a felvételiztető tanárra? Vigyázzunk, hogy a hozzászólások építőek, segítők legyenek!

Kiemelt készségek, képességek	Önbemutató, decentralizáció, értékelés, az önértékelés képessége, megfigyelőképesség, normakövetés
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Felvételi előtt álló osztályban, dramatizáláshoz szokott gyerekekkel
Munkaforma	Heterogén pármunka, frontális
Módszerek	Szerepjáték, véleménymondás, indoklás
Eszközök	

Összegzés

Tevékenység	Reflektálás (5 perc)
Tanári instrukciók	A visszatekintés, összegzés alkalmával biztathatjuk a gyerekeket, hogy a felvételi napja előtt kérjenek további tanácsot egymástól és a pedagógusaiktól. (Zárásként írassunk fel néhány megszívlelendő tanácsot, amit később kihúzhatnak maguknak a felvételire indulók.)
Kiemelt készségek, képességek	Tervezés
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban
Munkaforma	Heterogén kiscsoport, frontális
Módszerek	Tanács, beszélgetés
Eszközök	Papírlapok

FELNŐTT VAGYOK? GYEREK VAGYOK?

MODULLEÍRÁS

A modul célja	Ismerjék a diákok a gyerekstátus és a felnőttstátus közötti különbséget, ezek szerepét a családban, az iskolában, a mindennapi életben. Ismerjék fel a szerepek változását az életkor előrehaladtával. Ismerjék fel a státuskülönbségből adódó konfliktushelyzeteket és ezek kezelési lehetőségét. Tudják alkalmazni az empátiát és egyes kommunikációs technikákat a konfliktusok megoldásában.
Időkeret	2 óra
Ajánlott korosztály	14 évesek (8. évfolyam)
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Készülök a felvételire</i> Követő modul a 9. évfolyamon: <i>Önismeret</i>
Modulkapcsolódási pontok	Emberismeret: az egyes ember fejlődése, pályaorientáció: érdeklődési területek, pszichés működésünk
A képességfejlesztés fókusza	Szerepészlelés, konfliktusfelismerés, együttműködés, decentrálás, helyzetértékelés, eltérő érdekek, nézőpontok felismerése, következtetések levonása Szerepviselkedés, normaalkalmazás

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Izgalmas és sokfelé ágazó tevékenység a gyerek- és a felnőttkor határán járó kamaszok problémáival foglalkozni. A modul nem képes ennek minden ága-bogát felölelni, csak a gyerek- és a felnőtt szerep lehetséges találkozásai pontjaival, konfliktusaival és ezek lehetséges kezelésével foglalkozik. Nem erőszakosan, de az életpálya-választás, a továbbtanulás, az iskolaválasztás témáját, problémáját is belevonva próbáljuk meg a feldolgozást.

A ráhangolódáshoz három megoldást ajánlunk:

- Janikovszky Éva: *A tükör előtt* című kamasz-önvallomásának felolvasatását,
- A szülői oldal problémáit felvillantó Kőszegi Erika-írást,
- Vagy Bródy János ismert dalát: *Egész más ez a játék*. Ez utóbbi a felelősségvállalásra hívja fel a figyelmet.

(A www.csaladinet.hu oldalon további fantasztikus írások találhatók a témakörben.)

A tartalomfeldolgozás célja egyrészt a felnőtt- és gyerekszerep tudatosítása, másrészt ezek átélésével, a szerepek megfordításával, egyes technikák bemutatásával és gyakorlásával a lehetséges konfliktusok kezelni tudása. Az egész témafeldolgozás sok személyes elemet hozhat felszínre, amelynek kezelését vállalni kell, és körültekintően kell eljárni. Az őszinteséggel nem szabad visszaélni, de azért lehetőség szerint helyükre is kell tenni a hibákat.

A két óra alatt lehetnek szervesen egymásra épülő megoldások (A1-A2): az első órán gyűjtött szerepkonfliktusokból lehet a második órán szituációs játék keretében megoldásokat keresni, elemezni. A szituációk újabb kreativitásra készítenek, így időigényesebb a feldolgozás, de az átélés által maradandóbb tudáshoz, felismeréshez vezethetnek. (Segítik a szituációs játékot a drámapedagógiai tapasztalatok, de nélkülük is jól boldogulhatunk.) A második óra alternatívája esetén a gyerekek egészen személyes problémákat is felvethetnek, ez esetben biztosítani kell a védettség légkörét.

A modulra való felkészüléshez célszerű legalább Gordon: *T. E. T.* című könyvét áttanulmányozni és az „énközlés” lényegét, egy-egy preparált szituációt elemezni. A tartalomfeldolgozás második óráján a C alternatíva ennek összefoglalásán nyugszik.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Ajánlott objektumok

Kőszegi Erika: *Megőrjít ez a gyerek.* www.csaladinet.hu

Thomas Gordon: *T. E. T. A tanári hatékonyság fejlesztése.* Gondolat, Budapest, 1990.

F. Várkonyi Zsuzsa: *Már százszor megmondtam.* Coué Egyesület, 1998.

Mohás Livia: *Mit tudsz önmagadról?* Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1975; 2004.2

Dr. Ross Campbell: *Dühöngő ifjak.* Harmat Könyvkiadó, Budapest, 1997.

Dr. Ross Campbell: *Életre szóló ajándék.* Harmat Könyvkiadó Budapest, (több kiadásban).

Dr. Ross Campbell: *Nehéz évek.* Harmat Könyvkiadó, Budapest, (több kiadásban).

Dr. Ross Campbell: *Szülői hivatás.* Harmat Könyvkiadó, Budapest, (több kiadásban).

www.sulinet oldalon a lélekbúvár alcím

www.kamasz.linkcenter.hu

www.vital.hu

necc.hu - Tanácsok, tesztek, segítségnyújtás, főleg fiataloknak

staffing.hu - Személyiség-, készség- és képességtesztek

MODULVÁZLAT

1. óra

Ráhangelődés

A Tevékenység

Tanári instrukciók

Kiemelt készségek, képességek

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Felolvasás, véleménynyilvánítás (15 perc)

Mutassuk be vagy egy arra vállalkozóval olvastassuk fel Janikovszky Éva írását!

Kezdeményezzünk rövid beszélgetést arról, tetszett-e a szöveg! Indokolják meg a gyerekek a véleményüket!

Empátia, önismeret, véleménynyilvánítás, indoklás

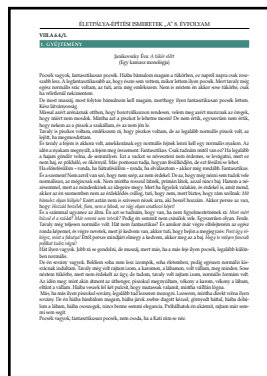
Bármely osztályban, egy ügyes előadóval

Egyéni, frontális

Megbeszélés

1. gyűjtemény

1. GYŰJTEMÉNY

B Tevékenység

Tanári instrukciók

Kiemelt készségek, képességek

Célcsoport/A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Felolvasás, véleménynyilvánítás (15 perc)

Bevezetés: mondjuk el, hogy találtunk olyan szöveget az interneten, amelyik a szülő / felnőtt szempontjából közelíti a kamasz / gyerek-szülő problémához.

Kérjünk véleményt a felolvasás után! (Tetszett-e a szöveg? Miért? Éltetek át hasonló helyzetet?)

Empátia, önismeret, véleménynyilvánítás, indoklás

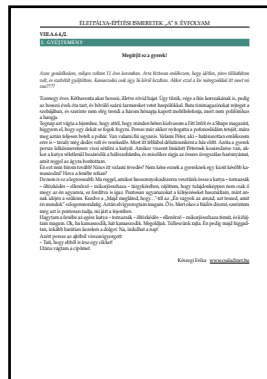
Bármely osztályban

Frontális

Megbeszélés

2. gyűjtemény

2. GYŰJTEMÉNY

C Tevékenység

Tanári instrukciók

Kiemelt készségek, képességek

Célcsoport /A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Zenehallgatás. A dalszövegek megbeszélése (15 perc)

Hallgassuk meg Bródy János *Gyermekjátékok* című dalát Koncz Zsuzsa előadásában, és értelmezzük a refrént (a visszatérő szöveget):

„Egész más, egész más ez a játék,
Ha beállsz a körbe és vállalod,
Hogy nem ér a neved, nem mondhatod,
Egész más, egész más ez a játék.”

Szövegértés, empátia

Zenére érzékenyebb gyerekekkel

Frontális

Megbeszélés

Magnó vagy CD-lejátszó, Bródy-Koncz: *Gyermekjátékok* című dal

Tartalomfeldolgozás

A Tevékenység

Tanári instrukciók

Szeregyűjtés, szerelemzés (30 perc)

Alakítsunk csoportokat!

A csoportok két-két papírlapot használnak. Az egyikre írjanak olyan helyzeteket, amelyekben általában gyerekszerepet töltenek be a csoport tagjai, a másikkra olyan helyzeteket, amelyekben felnőtt szerepet töltenek be (otthon, iskolában, üzletben..., továbbtanulással, iskola-választással kapcsolatban)!

A csoportok olvassák fel megoldásaikat, és a táblára ragasszák ki elkülönítve a gyerek- és a felnőtt szerepeket! Beszéljük meg: vannak-e olyanok, akik a csoportokban eltérő helyre kerültek? Keressünk olyan helyzeteket, amelyek korábban (5 éve) csak gyerekszerepet tettek lehetővé! Keressünk olyan helyzeteket, amelyek a jövőben felnőtt szerepet ígérnek!

	Vonjunk le következtetést a szerepek időbeli változásáról, családonkénti eltérő lehetőségeiről! Jelöljünk be a listán olyan helyzeteket, amelyek konfliktussal járnak!
Kiemelt készségek, képességek	Együttműködés, érvelés, indoklás
Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban, ahol különböző érettségű, családi helyzetű / státusú gyerekek vannak
Munkaforma	Heterogén kiscsoport, frontális
Módszerek	Információgyűjtés, megbeszélés, véleménymondás
Eszközök	Papírlapok
B Tevékenység	Csoportban tipikus szülő- / tanár- / felnőttmondatok gyűjtése (30 perc)
Tanári instrukciók	Gyűjtessünk olyan szülői mondatokat, amelyek ebben a korszakban nagyon jellemzőek, általában valamilyen konfliktust jeleznek, és a gyerekek / kamasznak égnak áll a haja, amikor meghallja! Az elinduláshoz adhatunk ötletet, például: „Már százszor megmondtam!” „Miért pont mindig veled van baj...?” Beszéljenek meg a csoportok olyan szituációt, amelyben egy kiválasztott mondat elhangzik! Mutassák be az osztálynak! Beszéljük meg, ki hogy érzi magát az adott szerepben! Összegezzük a szerepek változását, családonként, helyzetenként eltérő kezelését, a szerepek tudatosítását, a konfliktusok elkerülési, megoldási lehetőségét!
Kiemelt készségek, képességek	Együttműködés, információgyűjtés, helyzetelemzés
Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban, ahol tapasztaljuk, hogy már akadnak gyerek-felnőtt szerepkonfliktusok
Munkaforma	Csoportos és frontális
Módszerek	Tapasztalatgyűjtés, megbeszélés, véleménymondás
Eszközök	Papírlapok
C Tevékenység	Gyerek-felnőtt szerepkonfliktus - írásbeli szövegalkotás (30 perc)
Tanári instrukciók	Alakítsunk 3-4 fős csoportokat! Kérjük meg a gyerekeket, idézzenek fel a közelmúltból olyan problémát, amikor konfliktust éltek meg gyerek-helyzetük (lehet családi vagy utcai, vásárlási, továbbtanulási stb.) miatt! Meséljék el egymásnak a történeteket! Az elhangzott történetekből ötletet merítve írjanak és adjanak elő egy új gyerek-felnőtt szerepkonfliktust! Értékeljük közösen a produkciókat (előadás, ötlet, általánosítás)!

Kiemelt készségek, képességek	Együttműködési, gondolkodási képesség, kommunikációs készség, empátikus készség
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Olyan osztályban célszerű ezt a megoldást választani, ahol számíthatnak egymásra a gyerekek, bárki véleményt mondhat, nem kell tartani attól, hogy bárki visszahallja a problémáját, és a diákok szívesen játszanak.
Munkaforma	Heterogén kiscsoport
Módszerek	Írásbeli szövegalkotás, szerepjáték
Eszközök	Papírlapok

2. óra

Ráhangelődés

Tevékenység	Beszélgetés: „Miért nehéz kamasznak lenni?” (10 perc)
Tanári instrukciók	Írjuk fel a táblára a nyitókérdést! Tekintsünk vissza az előző órára, és idézzük fel, miféle konfliktushelyzetbe kerülhet egy kamasz a felnőttekkel!
Kiemelt készségek, képességek	Önbemutató, helyzetértékelés
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban, ahol különböző érettségű, családi helyzetű / státusú gyerekek vannak
Munkaforma	Frontális
Módszerek	Információgyűjtés, megbeszélés, véleménymondás
Eszközök	Tábla

Tartalomfeldolgozás

A Tevékenység	Gyerek-felnőtt konfliktushelyzet – szerepjáték, esetmegbeszélés (25 perc)
Tanári instrukciók	Előzetes munka: Az előzőekben ismertetett konfliktushelyzetekből emeljünk ki néhányat, és írjuk át szerepkártyára! Vezessük be a szerepjátékokat azzal, hogy az elmúlt alkalommal gyűjtött konfliktusokból néhányat meg fogunk jeleníteni és megbeszélni, majd esetleg átírni!

B	Tevékenység	Konfliktuselemzés - szerepjáték (25 perc)
	Tanári instrukciók	Alakítsunk csoportokat! „Hogyan fogjak hozzá?” Két konfliktust írásban adjunk oda a csoportoknak, és kérjük meg őket, tegyenek javaslatot a probléma megoldására, megbeszélésére! (Megdézsmált alkohol, Ady vagy Zrínyi.) Készüljenek fel a szituáció megoldásának bemutatására! A szituációkat egyenként „oldjuk” meg, és beszéljük meg az egyes megoldásokat! Vonjuk le a tanulságokat: Hogyan lehet veszteség nélkül részt venni a helyzetben? Melyek voltak a kulcsmondatok? Mit jelent az „énközlés”? Hogyan lehet egymást tiszteletben tartani?
	Kiemelt készségek, képességek	Együttműködés, konfliktuselemzés, helyzetértékelés, szerepmeghatározás
	Célcsoport /A differenciálás lehetőségei	Szerepjátékokban jártas gyerekekkel
	Munkaforma	Heterogén kiscsoport
	Módszerek	Szerepjáték, megbeszélés
	Eszközök	4. gyűjtemény

4. GYŰJTEMÉNY

ELTÉRŐVALÓTÉSI SZERZETÉS „A” A FÜVEK VÁRA

VEA 4.4.4.

MEGNEVEZÉS:

Kérdés 1

Cím:

Azt mondd át, hogy a háttérképen látható ábrákban valószínűleg károk történtek. Az ábrák helyes sorrendben vannak.

➤

Kérdés 2

Cím:

Számos mondat, ha az ábrák pontosan láthatóak. Töltsd be az ábrák alá a feladatokat. Ha a feladatokat a háttérképen látható ábrák alapján kell megoldani, akkor a feladatokat a háttérképen látható ábrák alapján kell megoldani.

➤

Összegzés

A	Tevékenység	Tanári összefoglaló az énközlésekről és az értő hallgatásról (10 perc)
	Tanári instrukciók	<p>Idézzük fel az előző óra valamelyik konfliktusát, amelyben a résztvevők csak indulatból beszéltek, és ezáltal az ellentét elmélyült és nem oldódott meg.</p> <p>Mondjuk el, hogy a pszichológusok, tanárok is sokat foglalkoztak azzal a problémával, hogyan lehetne az emberek közötti konfliktusokat megoldani, és azt figyelték meg, hogy jellemzően egymást utasítgatjuk a vita, a beszélgetés, a konfliktus közben, és nem arról beszélünk, hogy mit élünk át, hogy milyen érzések kavarnak bennünk.</p> <p>Mutassuk be példán, hogy mit jelent az énközlés, illetve hogyan lehet alkalmazni az értő hallgatást (lásd Gordon: <i>T. E. T.</i>).</p> <p>Ajánljunk egy esetet, amelyben elemezzük, hogyan lehetne az énközlések segítségével a megértés felé terelni a problémát! (Szabolcs zenehallgatása)</p> <p>Próbáljuk meg eljátszani az esetet önkéntesek segítségével!</p> <p>Beszélgjünk meg, mennyire sikerült! (Hogy érezték magukat a szereplők?)</p> <p>Beszélgjünk meg, van-e az osztályban olyan személy, akinek szívesen mondják el a gyerekek a problémáikat! Mi az illető titka? Talán az értő hallgatás?</p>
	Kiemelt készségek, képességek	Együttműködési, gondolkodási képesség, kommunikációs készség, empátikus készség, elemző készség
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban
	Munkaforma	Tanári, frontális
	Módszerek	Előadás, megbeszélés, szerepjáték
	Eszközök	Gordon: <i>T. E. T.</i>
B	Tevékenység	„A” és „B” papírra / táblára egy-egy jó tanács írása (10 perc)
	Tanári instrukciók	<p>Valamilyen szempont szerint („A” és „B” csoport / minden második ember stb.) osszuk két részre az osztályt, és kérjük meg, hogy írjanak egy-egy jó tanácsot a felnőtt-gyerek konfliktusok megoldásához!</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adj egy jó tanácsot a szülőknek! - Adj egy jó tanácsot egy kamasznak! <p>Zárjuk le a modult (tanácsok kiemelése alapján)!</p>
	Kiemelt készségek, képességek	Rendszerezés, írásbeli szövegalkotás
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban

Munkaforma	Egyéni, majd frontális
Módszerek	Írásbeli, szóbeli szövegalkotás
Eszközök	Tábla, gyerekenként egy-egy papír, ragasztó (öntapadós cédulák) de lehet tábla, kréta is
C	
Tevékenység	Egy megkezdett mondat befejezése (10 perc)
Tanári instrukciók	Kérjük meg a gyerekeket, hogy a megkezdett mondatot fejezzék be: „A gyerek- és a felnőtt szerepről az elmúlt két órán azt tudtam / tanultam meg, hogy ....”
Kiemelt készségek, képességek	Rendszerezés, írásbeli szövegalkotás
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Bármely osztályban
Munkaforma	Egyéni, majd frontális
Módszerek	Írásbeli, szóbeli szövegalkotás
Eszközök	Tábla, gyerekenként egy-egy papír, ragasztó (öntapadós cédulák) de lehet tábla, kréta is
D	
Tevékenység	A modul egyik gondolatának rajzos (groteszk) megjelenítése (10 perc)
Tanári instrukciók	Kérjük meg a gyerekeket, készítsenek illusztrációt a <i>Murpy szülők törvénykönyvében</i> található szöveghez! <ul style="list-style-type: none"> - Hároméves korában ezt kérdi: Miért? - Hétéves korában ezt kérdi: Miért ne? - Tizenkét éves korában ezt kérdi: Viccelsz? - Tizenhárom éves korában ezt kérdi: Te normális vagy? - Ettől kezdve a helyzet fokozottan romlik.
Kiemelt készségek, képességek	Empátia, kreativitás
Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Jó rajzkészséggel rendelkező gyerekekkel
Munkaforma	Csoportos alkotás
Módszerek	Rajzolás
Eszközök	Minimum A/3-as lap vagy csomagolópapír, színes ceruzák, filctollak